

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจัย และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี 4) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ได้ผลการดำเนินการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัจจัย และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

1.1 สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงแก้ไข ตามลำดับ

1.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านงบประมาณ รองลงมา ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านอาคารสถานที่ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านผู้ปกครองและชุมชน

1.3 แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการวางแผน (Plan) พบว่า 1) ควรส่งเสริมให้มีการวางแผนงานด้านวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 2) ควรกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

ของงานด้านการบริหารงานให้ชัดเจน 3) ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนางานให้ถูกต้องและเหมาะสม ด้านการปฏิบัติ (Do) 1) ควรมีการจัดทำโครงสร้างการบริหารงานวิชาการให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม 2) ควรจัดบุคลากรที่รับผิดชอบงานตามหน้าที่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ 3) ควรจัดแบ่งหน้าที่และปริมาณงานตามภารกิจของงานให้บุคลากรอย่างทั่วถึงและเหมาะสม ด้านการตรวจสอบ (Check) 1) ต้องมีเครื่องมือสำหรับการประเมินการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ 2) ควรร่วมกันวางแผนการติดตามและประเมินการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) ควรกำหนดขอบข่ายและทีมงานในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานวิชาการโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 4) การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานวิชาการต้องทำให้ต่อเนื่องและเป็นระบบ และด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) 1) ควรมีการตรวจสอบและประเมินผลจากการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ 2) ต้องจัดการประชุมเพื่อระดมสมองในการหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในงานวิชาการ 3) ควรมีการนิเทศการสอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีการพัฒนางานการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง 4) ควรมีการติดตามประเมินผลการทำงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล ของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า องค์ประกอบหลักของรูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ ประกอบด้วย 2 หลักการ 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบ มี 2 ข้อ 3) กลไกในการดำเนินงานของรูปแบบ มี 8 ข้อ 4) วิธีดำเนินงานพัฒนารูปแบบ ดำเนินการตามองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน และ 21 องค์ประกอบย่อย 5) การประเมินรูปแบบ มี 2 ข้อ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ มี 2 ข้อ ซึ่งเป็นร่างรูปแบบฯ ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการและองค์ประกอบในการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย 21 องค์ประกอบ โดยหลักการบริหารงานวิชาการ เป็นวิธีและแนวทางในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลตามองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การบริหารการเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผลและหลักการมีส่วนร่วม เป็นบุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรได้เข้ามาดำเนินการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

3.1 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ หลักการ รองลงมา คือ กลไกในการดำเนินงานของรูปแบบ และจุดมุ่งหมายของรูปแบบและการประเมินรูปแบบ

3.2 ผลการหาคคุณภาพผู้เรียนหลังจากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า คุณภาพผู้เรียนก่อนการใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งนักเรียนมีพฤติกรรมที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียนทุกด้าน

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนหลังจากทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

4.1 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยการสนทนากลุ่ม พบว่า เสียงส่วนใหญ่มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ทุกองค์ประกอบ

4.2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี เป็นรายด้าน และโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ที่เสนอข้างต้น ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลตามผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัจจัย และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

1.1 สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงแก้ไข และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านงบประมาณ รองลงมา ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านอาคารสถานที่ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านผู้ปกครองและชุมชน ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี เห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมและความสำคัญและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาผู้บริหารและครูผู้สอนจึงต้องสนใจและรับผิดชอบและดำเนินการตามภารกิจและขอบข่ายของงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 33) ที่ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารด้านวิชาการ ซึ่งเป็นเป็นหัวใจของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งให้การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนาให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกันความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปริญญา วังศ์บุตร โธมัส (2553 : 3) ที่กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยมให้ผู้เรียนเป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุข ในการ ดำรงชีวิตตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคมและงานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียนต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยพิจารณาวิธีการ

และผลผลิตของระบบงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินต์ สว่างศรี (2556 : 235) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทยจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Swot) ประกอบด้วยสภาพแวดล้อม ภายในมีข้อจำกัด ด้านโครงสร้างและนโยบายด้านการให้บริการและคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ และสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ อุปสรรคด้านสังคมและวัฒนธรรมด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ของสถานศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงเรียนเฉพาะความพิการ และโรงเรียนเรียนร่วม ทำให้ไม่สามารถจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิด ประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวี จันทะนาม (2557 : 294) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงาน วิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาดกลาง ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันในการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาดกลาง ได้มีการดำเนินการ ในด้านการพัฒนา หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การวางแผนและการส่งเสริมทางวิชาการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศ ภายใน การวัดและประเมินผล ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ ในโรงเรียนขนาดกลาง จากผลการศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหา 1) ด้านการขาดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น ในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านระบบงาน ภาระงานสนับสนุนมีมากเกินไป ขาดแคลนอัตรากำลังครู 3) ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน 4) ด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน และ 5) ด้านคุณภาพ การศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัจรูริยา ฉัตรรักษา (2558 : 214) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพ ปัจจุบัน และปัญหาการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขึ้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาและการรับประเมินจากภายนอก รองลงมาคือ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสาระ หลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริม สนับสนุนการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เอื้อต่อ การจัดการเรียนการสอน

แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน
 อุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ด้านการวางแผน ควรส่งเสริมให้มีการวางแผนงาน
 ด้านวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ควรกำหนดวัตถุประสงค์
 หรือเป้าหมายของงานด้านการบริหารงานให้ชัดเจน 3) ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่
 วางไว้และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนางานให้ถูกต้องและเหมาะสม ด้านการปฏิบัติ ควรมีการ
 จัดทำโครงสร้างการบริหารงานวิชาการให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม จัดบุคลากรที่รับผิดชอบงาน
 ตามหน้าที่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ และควรจัดแบ่งหน้าที่
 และปริมาณงานตามภารกิจของงานให้บุคลากรอย่างทั่วถึงและเหมาะสม ด้านการตรวจสอบ
 ต้องมีเครื่องมือสำหรับการประเมินการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ควรร่วมกันวางแผนการ
 ติดตามและประเมินการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรกำหนดขอบข่าย
 และทีมงานในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
 และการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานวิชาการต้องทำให้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และด้านการ
 ปรับปรุงแก้ไข ควรมีการตรวจสอบและประเมินผลจากการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ ต้องจัดการ
 ประชุมเพื่อระดมสมองในการหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในงานวิชาการ ควรมี
 การนิเทศการสอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีการพัฒนางานการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และควรมี
 การติดตามประเมินผลการทำงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิ
 ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมจะต้องยึดหลักการบริหารที่ชัดเจน
 มีขั้นตอน และดำเนินการอย่างเป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Deming
 (1999 : 345) ได้แบ่งกระบวนการบริหารที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ
 P=Plan=การวางแผน หมายถึง ขั้นตอนการวางแผนเพื่อเลือกปัญหาตั้งเป้าหมายแก้ปัญหาและการ
 วางแผนแก้ปัญหา D=Do= การปฏิบัติ หมายถึง ขั้นตอนการแก้ปัญหาและนำวิธีการแก้ปัญหา
 ไปปฏิบัติ C=Check= การตรวจสอบ หมายถึง ขั้นตอนการเปรียบเทียบผลการแก้ปัญหาโดยเก็บ
 รวบรวมข้อมูล หลังกการแก้ปัญหาว่าได้ผลอย่างไร ตรงตามเป้าหมายหรือไม่ A=Act= การปรับปรุง
 แก้ไข หมายถึง ขั้นตอนการปรับปรุงวิธีการทำงาน นำวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลมากำหนดเป็นมาตรฐาน
 ซึ่งถือปฏิบัติ เพื่อขจัดปัญหาให้หมดไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี โสภานันท์ (2558 : 199)
 ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อความเป็นเลิศ
 ของโรงเรียนเทศบาลคลองท่อมใต้ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหาร
 แบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
 และการมีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan) 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การมีส่วนร่วม
 ในการติดตามประเมินผล (Check) และ 4) การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Act)

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

จากผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย 21 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มี 3 องค์ประกอบย่อย
- 2) การจัดการเรียนการสอน มี 4 องค์ประกอบย่อย
- 3) การบริหารการเรียนการสอน มี 11 องค์ประกอบย่อย
- 4) การวัดและประเมินผล มี 3 องค์ประกอบย่อย และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบ พบว่าโดยภาพรวมทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อทำการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีองค์ประกอบหลักของรูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) หลักการ ประกอบด้วย 2 หลักการ
- 2) จุดมุ่งหมาย ของรูปแบบ มี 2 ข้อ
- 3) กลไกในการดำเนินงานของรูปแบบ มี 8 ข้อ
- 4) วิธีดำเนินงานพัฒนารูปแบบ ดำเนินการตามองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน และ 21 องค์ประกอบย่อย
- 5) การประเมินรูปแบบ มี 2 ข้อ และ
- 6) เงื่อนไขความสำเร็จ มี 2 ข้อ ซึ่งเป็นร่างรูปแบบฯ ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ และองค์ประกอบในการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย 21 องค์ประกอบ โดยหลักการบริหารงานวิชาการเป็นวิธีและแนวทางในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลตามองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร
- 2) การจัดการเรียนการสอน
- 3) การบริหารการเรียนการสอน และ
- 4) การวัดและประเมินผล และหลักการมีส่วนร่วม เป็นบุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กร ได้เข้ามาดำเนินการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ไปใช้ในสภาพจริงและผลการประเมินความเหมาะสมของ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า หลักการและเหตุผล เนื้อหาที่นำเสนอในคู่มือการบริหารตามรูปแบบฯ มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ภาษาที่ใช้เหมาะสมและเข้าใจง่ายการเรียงลำดับของเนื้อหาเหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการ และการจัดรูปแบบการพิมพ์มีความเหมาะสมถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินต์ สว่างศรี (2556 : 235) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่อง

ทางสติปัญญาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มี 8 ด้าน 34 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ความเป็นมืออาชีพ 7 ตัวชี้วัด 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 4 ตัวชี้วัด 3) การคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน 2 ตัวชี้วัด 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน 5 ตัวชี้วัด 5) ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน 3 ตัวชี้วัด 6) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2 ตัวชี้วัด 7) ด้านการให้บริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ 8 ตัวชี้วัดและ 8) ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 3 ตัวชี้วัด ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวี จันทะนาม (2557 : 294) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง ผลการวิจัยพบว่า การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง และการยืนยันรูปแบบเบื้องต้นนั้น รูปแบบ มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบหลัก 21 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มี 3 องค์ประกอบย่อย 2) การจัดการเรียนการสอนมี 4 องค์ประกอบย่อย 3) การบริหารการเรียนการสอน มี 11 องค์ประกอบย่อย และ 4) การวัดและประเมินผล มี 3 องค์ประกอบย่อย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมลธดา พุทธิพันธ์ (2561 : 218) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) ภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน 3) กระบวนการบริหารงานวิชาการ 4) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 2. ผลการพัฒนา และตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR พบว่า องค์ประกอบทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสมทุกตัวบ่งชี้ องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 19 องค์ประกอบหลัก 114 ตัวบ่งชี้ ผู้บริหารสถานศึกษา และ/หรือหัวหน้างานวิชาการมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมทั้งหมดอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 3. คู่มือการปฏิบัติงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการมีความเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ หลักการ รองลงมา คือ กลไกในการดำเนินงานของรูปแบบ และจุดมุ่งหมายของรูปแบบและการประเมินรูปแบบ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ก่อนที่จะมีการพัฒนารูปแบบฯ ขึ้นมาใช้ในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ยังไม่มีรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลที่ชัดเจน ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนักและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมการบริหารไม่มีรูปแบบฯ ที่ชัดเจนในการดำเนินงาน เมื่อมีการบริหารงานวิชาการตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งดำเนินการตามแผนที่วางไว้ในคู่มือการใช้รูปแบบฯ จึงทำให้ผลการสอบถาม ความคิดเห็นหลังการใช้รูปแบบฯ มีค่าเฉลี่ยสูงอยู่ในระดับมากที่สุด และที่สำคัญรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบฯ ที่มีคุณภาพ ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิมีกระบวนการพัฒนารูปแบบฯ ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายและพัฒนารูปแบบฯ อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550 : 114 - 116) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนารูปแบบดังนี้ 1) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ 2) สร้างรูปแบบโดยการจัดทำร่างรูปแบบ ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ ปรับปรุงรูปแบบ จัดทำคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือ 3) ทดลองใช้รูปแบบ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐริษา ฉัตรรักษา (2558 : 214) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การร่วมค้นหากระบวนการดำเนินงาน คือ การร่วมส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) การร่วมวางแผน กระบวนการดำเนินงานคือ ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) การร่วมตัดสินใจ กระบวนการดำเนินงานคือ การส่งเสริม สนับสนุนการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัด

การเรียนการสอน 4) การร่วมปฏิบัติการ กระบวนการดำเนินงานคือ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย 5) การร่วมติดตามและประเมินผล กระบวนการดำเนินงานคือ การส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการรับประเมินจากภายนอก 6) การร่วมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กระบวนการดำเนินงานคือ การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางชุมชน โดยใช้กระบวนการของการศึกษา

ผลการหาคุณภาพผู้เรียนหลังจากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนหลังจากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล ของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้าน พบว่า คุณภาพผู้เรียนก่อนการใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งนักเรียนมีพฤติกรรมที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณภาพผู้เรียนมีพฤติกรรมสูงขึ้นทุกด้าน ได้แก่ ด้านการอ่าน คุณภาพผู้เรียนก่อนการใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งนักเรียนมีพฤติกรรมที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ด้านการเขียน คุณภาพผู้เรียนก่อนการใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งนักเรียนมีพฤติกรรมที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ด้านการคิดเลข คุณภาพผู้เรียนก่อนการใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งนักเรียนมีพฤติกรรมที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ด้านทักษะอาชีพ คุณภาพผู้เรียนก่อนการใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งนักเรียนมีพฤติกรรมที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ด้านความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยี คุณภาพผู้เรียนก่อนการใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งนักเรียนมีพฤติกรรมที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต คุณภาพผู้เรียนก่อนการใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังใช้รูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งนักเรียนมีพฤติกรรมที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การนำรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ทำให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมีสมรรถนะตามหลักสูตรของสถานศึกษาที่กำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของ พร่อมพิไล บัวสุวรรณ (2554 : 10) ที่กล่าวว่า iva คุณภาพผู้เรียนเป็นความสามารถของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรคือ เป็นคนเก่ง และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตด้วย ความพอเพียง และเป็นคนดี ผู้เรียนมีทักษะทางสังคมที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม

มีความสุขในการทำงานและอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2555 : 19 - 20) ที่กล่าวว่าทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่คนทุกคนต้องเรียนรู้ คือ 3R x 7C 3R ได้แก่ Reading (อ่านออก) (W) Riting (เขียนได้) และ (A) Rithmetics (คิดเลขเป็น) 7C ได้แก่ Critical thinking & problem solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity & innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross - cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, teamwork & leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, information & media literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing & ICT iteracy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) Career & learning skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน แจ่มสุข (2557 : 271) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน คือ ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านงานวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านงานวิทยบริการ และห้องสมุด องค์ประกอบด้านวิธีการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน คือ ด้านการให้คำปรึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม หรือการสร้างทีมงาน และด้านการควบคุมคุณภาพ และองค์ประกอบด้านประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านความพึงพอใจในงานของครู และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และผลการตรวจสอบรูปแบบ โดยผู้บริการและครู พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า องค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านวิธีการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม และด้านประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมและงานวิจัยของ Brittingham (1998 - A) ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ ดังนี้ ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและเป็นความคาดหวังที่สำคัญที่จะให้นักเรียนมีคุณภาพ และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องมีคุณภาพ ครูจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน และผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างไร ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองและชุมชนจะต้องตระหนัก การเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมด้านสังคมอารมณ์ และความเจริญก้าวหน้าของเด็กในด้านวิชาการของเด็ก การพัฒนาสถานะ

ของเด็ก เยาวชนและครอบครัวให้ดียิ่งขึ้น ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจะบ่งชี้ถึงการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนหลังจากทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบฯ ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งในและนอกสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ที่สำคัญนักเรียนมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นหลังจากนำรูปแบบฯ ไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี โสภานันท์ (2558 : 199) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาลคลองท่อมใต้ อำเภอกลองท่อม จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างรูปแบบฯ ได้ขอข่ายการบริหารวิชาการ 10 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 10) การส่งเสริมด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยมีขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาและการมีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan) 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล (Check) และ 4) การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Act) 2. ผลการสร้างรูปแบบและผลการประเมินรูปแบบ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ “มาก” ทุกประเด็น 3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า มีค่าแตกต่างกันและมีค่าเฉลี่ยหลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้ โดยหลังการใช้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้ทุกด้าน 4. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบ พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเตรียมการและวางแผนการบริหารวิชาการของโรงเรียนเทศบาลคลองท่อมใต้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.33$) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Moore (2001 : 45 - 65) ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานผลการวิจัย พบว่า มีหลายปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความร่วมมือของเพื่อนร่วมงานและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ สถานภาพ และการยอมรับนับถือโอกาสก้าวหน้าในที่ทำงาน ความสามารถของผู้ร่วมงาน ความสอดคล้องระหว่างงานกับความสามารถและความถนัด ความเหมาะสมระหว่างปริมาณงานในหน้าที่กับความรับผิดชอบการอุทิศตนเพื่อหน่วยงานความยุติธรรมในหน่วยงาน และสวัสดิการของหน่วยงาน

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยการสนทนากลุ่ม พบว่า เสียงส่วนใหญ่มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ทุกองค์ประกอบ และผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี เป็นรายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประเด็นเนื้อหาเพื่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ที่มีประสิทธิผลมีความครอบคลุม และมีองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่สังเคราะห์มาจากแนวคิดทฤษฎีอย่างหลากหลาย ซึ่งประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงแก้ไข และการพัฒนารูปแบบครั้งนี้ มีขั้นตอนกระบวนการพัฒนาที่ถูกต้อง เหมาะสม มีความสอดคล้องของขั้นตอนการพัฒนา และแต่ละขั้นตอนดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีกระบวนการพัฒนา ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจัย และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี สอดคล้องกับแนวคิดของ ชูชีพ อรุณเหลือง (2558 : 70) ได้สรุปไว้ว่า การพัฒนารูปแบบ มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนารูปแบบ ดังนี้ 1) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ 2) สร้างรูปแบบ โดยการจัดทำร่างรูปแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ปรับปรุงรูปแบบ จัดทำคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ 3) ทดลองใช้ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมาน อัสวภูมิ (2550 : 83) ได้เสนอแนวทางในการตรวจสอบรูปแบบ ที่เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยและพัฒนารูปแบบไว้ อาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง จาก 3 วิธีดังนี้ คือ การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 15 - 20 คน พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

ตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่าง ๆ ตรวจสอบโดยการประชุมสัมมนาโดยผู้วิจัยจัดประชุมสัมมนาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่ง แล้วนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเสร็จแล้วให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิพากษ์ ประเมินรูปแบบทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินต์ สว่างศรี (2556 : 235) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทยจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Swot) ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมภายในมีข้อจำกัด ด้านโครงสร้าง และนโยบายด้านการให้บริการ และคุณลักษณะของนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ และสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ อุปสรรคด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ของสถานศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงเรียนเฉพาะความพิการ และโรงเรียนเรียนร่วม ทำให้ไม่สามารถจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทย จัดในสถานศึกษา 3 หน่วยงาน ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงเรียนเฉพาะความพิการ และโรงเรียนเรียนร่วม องค์ประกอบของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มี 8 ด้าน 34 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ความเป็นมืออาชีพ 7 ตัวชี้วัด 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 4 ตัวชี้วัด 3) การคาดหวังต่อความสำเร็จของนักเรียน 2 ตัวชี้วัด 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักเรียน 5 ตัวชี้วัด 5) ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน 3 ตัวชี้วัด 6) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2 ตัวชี้วัด 7) ด้านการให้บริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ 8 ตัวชี้วัดและ 8) ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 3 ตัวชี้วัด ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้อาจมีความถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวี จันทะนาม (2557 : 294) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง ได้มีการดำเนินการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาการวางแผนและการส่งเสริมทางวิชาการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศภายใน การวัดและประเมินผล ส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง จากผลการศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหา 1) ด้านการขาดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านระบบงาน ภาระงานสนับสนุนมีมากเกินไป ขาดแคลนอัตรากำลังครู

3) ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน 4) ด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน และ 5) ด้านคุณภาพการศึกษา 2. ในการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง และการยืนยันรูปแบบเบื้องต้นนั้น รูปแบบมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบหลัก 21 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มี 3 องค์ประกอบย่อย 2) การจัดการเรียนการสอนมี 4 องค์ประกอบย่อย 3) การบริหารการเรียนการสอน มี 11 องค์ประกอบย่อย และ 4) การวัดและประเมินผล มี 3 องค์ประกอบย่อย 3. ด้านการตรวจสอบและยืนยันรูปแบบบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสม มากที่สุด คือ ด้านจุดมุ่งหมาย และด้านที่มีความเป็นไปได้ มากที่สุดคือ ด้านหลักการ 4. ด้านการนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง 4 องค์ประกอบหลัก 21 องค์ประกอบย่อย 124 แนวดำเนินการ พบว่าผู้เชี่ยวชาญให้เพิ่มแนวดำเนินการอีก 2 แนวดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ก่อนนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ไปใช้ ควรมีการจัดปฐมนิเทศครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา และนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบฯ เพื่อการร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

1.2 ควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ โครงการ กิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการให้เหมาะสมและเพียงพอ

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ควรสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อหาแหล่งสนับสนุนด้านทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น

1.4 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.5 ผู้บริหาร ควรมีการนิเทศติดตามการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ที่กำหนดไว้เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการขยายผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ที่มีประสิทธิผลของ โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ในสถานศึกษาอื่น สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2.2 ควรมีการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ที่มีประสิทธิผลของ โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล ในสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทเดียวกันกับโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี